

פורטרופ

'חיל חלוץ'). תנועה יהודית בגרמניה בראשית שלטון הנאצים. שמה המלא היה Deutscher Vortrupp Gefolgschaft Deutscher Juden ('חיל חלוץ גרמני של היהודים הגרמנים'). פ' הוקם בפברואר 1933 בידי קבוצת סטודנטים יהודים בהנהגת הנס יואכים שפס, סטודנט למדעי הדתות.

מטרת הארגון הייתה לשמור על זהות יהודית בעלת צביון דתי, מתוך הדגשת זיקה עמוקה לתרבות הגרמנית ורצון להשתתף כתנועה פוליטית של יהודים ב'תחייה הלאומית הגרמנית'. עם הקמתו היו בארגון כ-150 חברים, אך בהדרגה פחת מספרם. בדצמבר 1935 פירק הגסטפו את הארגון.

פ' דגל בקיום הנהגה סמכותית בקהילה היהודית, ביחס שלילי מאוד כלפי יהודים ממזרח אירופה, ובהתנגדות לציונות, למרקסיזם ולליברליזם.

קיום מצוות הדת היהודים היה כלול במצעו של הארגון, ולציונות התנגד כי ראה בה דרך של התבוללות, משום שביקשה שהיהודים יהיו 'עם ככל העמים'. פ' סברה שהיהודים שייכים לעם (פולק) הגרמני, ומתייחדים רק בייחוד דתי.

שפס, שהיה הדמות המנהיגה בארגון, הושפע מאוד מהדוגלים במהפכה שמרנית, והגדיר עצמו כיהודי פרוסי שמרן. בבססו את השקפת עולמו על כתביהם של המדינאי הגרמני פרידריך יוליוס שטאל, שהיה יהודי מומר, ושל הפילוסוף היהודי פראנץ רוזנצווייג, טען שפס שהפרוסיות והדת היהודית מושתתות על ערכים משותפים. הוא פיתח אידיאולוגיה גרמנית שמרנית ולאומנית ומיזג בה את היהדות.

שפס לא הבין את הבסיס הגזעני של הנאציזם, והאמין שהרייך השלישי יתפתח למדינה קורפורטיבית שתאפשר ליהודים להשתלב בתוכה. מבחינה פוליטית היה פ' בעל-ברית של ברית חילי החזית היהודים בחזית אנטי-ציונית משותפת.

ב-1938 נמלט שפס מגרמניה לשוודיה. בשנות המלחמה התכתב עם חוגים שמרנים גולים ובמכתביו הציע שלאחר שובם של היהודים לגרמניה לאחר שחרורה תונהג מדיניות של נמרוס קלאוזוס, כדרך היחידה שתבטיח את השתלבותם הניאותה.